

Prawie każdy przedsiębiorca próbuje na jakimś etapie swojego rozwoju potrzebuje kapitału, czy to na inwestycje, czy na środki obrotowe. Najpopularniejszym sposobem jest zaciągnięcie kredytu. Jednak nie zawsze jest to rozwiązanie możliwe, a często nie jest to rozwiązanie optymalne. Dlatego coraz popularniejsze wśród firm staje się rozwiązanie mające wiele zalet - pozyskiwanie środków z rynku kapitałowego, za pośrednictwem papierów wartościowych.

Z papierami wartościowymi – np. w formie weksla, spotykamy się stosunkowo często. Jednak profesjonalne pozyskiwanie kapitału dla przedsiębiorców przybiera zwykle formę emisji akcji lub obligacji. Pozyskiwanie finansowania na rynku kapitałowym może odbywać się w ramach oferty publicznej bądź niepublicznej. Pojęcia te są stosowane dla podkreślenia sposobu oferowania instrumentów finansowych przez ich emitentów oraz praw i obowiązków stron transakcji.

Emisja akcji lub obligacji w ofercie niepublicznej nie jest bardzo skomplikowana, często jest to proces łatwiejszy i szybszy niż pozyskanie kredytu bankowego. Nie występuje tu obowiązek sporządzania i zatwierdzania prospektu emisyjnego, postępowania przed KNF, KDPW, GPW (spółka niepubliczna). Inwestorzy podejmują decyzje na podstawie memorandum informacyjnego. Jednym z możliwych sposobów wykorzystanie emisji prywatnej jest proces pre-IPO. Takie transakcje stanowią etap przejściowy przed upublicznieniem i wejściem na giełdę, umożliwiają doraźne dokapitalizowanie Spółek, w których kapitał pozyskany na rynku niepublicznym jest w stanie w krótkim czasie przełożyć się na znaczącą poprawę wyników finansowych.

Pozyskanie kapitału poprzez publiczną emisję jest procesem znacznie bardziej skomplikowanym. Jednak z kolei przedsiębiorcy uzyskują w jego efekcie szereg innych dodatkowych korzyści – często ważniejszych niż samo pozyskanie kapitału. Najważniejszą korzyścią z bycia spółką publiczną jest przede wszystkim efekt marketingowy w otoczeniu rynkowym, promocja poprzez obecność w mediach, prestiż, wzrost wiarygodności oraz łatwy dostęp do finansowania w przyszłości.

Pierwszym krokiem do emisji publicznej jest podjęcie przemyślanej decyzji przez właścicieli przedsiębiorstwa o jego upublicznieniu. W przypadku emisji akcji niezbędnym warunkiem wejścia na giełdę jest ewentualne przekształcenie przedsiębiorstwa w spółkę akcyjną. Następnie należy dostosować akty korporacyjne do wymogów rynku publicznego oraz przeprowadzić Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy (WZA) spółki, które musi podjąć uchwałę o zamiarze wprowadzenia akcji do obrotu giełdowego i ewentualnej nowej emisji akcji. Podjęta uchwała (lub uchwały) określa najbardziej ogólny kształt emisji i typ oferty publicznej lub dopuszczenia papierów wartościowych do obrotu na rynku giełdowym. Emitent obowiązkowo musi współpracować w procesie IPO z firmą inwestycyjną (najczęściej dom maklerski) i biegłym rewidentem. Inni doradcy: finansowy, prawny, public relations nie są wymagani przez przepisy prawa, jednak większość spółek korzysta z ich usług, gdyż ich doświadczenie i kompetencje znacznie ułatwiają przejście całego procesu. Oferta publiczna oraz dopuszczenie papierów wartościowych do obrotu na rynku regulowanym wymaga sporządzenia prospektu emisyjnego, zatwierdzenia go przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz udostępnienia go do publicznej wiadomości. Następnym etapem jest oferta publiczna czyli przeprowadzenie zapisów na akcje (lub obligacje) i przydziału. Zapisy na papiery wartościowe poprzedzają zazwyczaj spotkania z inwestorami oraz sprawdzenie popytu, czyli road show i book building. Przed rozpoczęciem oferty publicznej emitent jest obowiązany do zawarcia z Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych umowy, której przedmiotem jest rejestracja w depozycie papierów wartościowych objętych ofertą publiczną. Zarejestrowanie

akcji w KDPW jest spełnieniem warunku, umożliwiającego emitentowi ubieganie się przed GPW w procesie dopuszczenia do obrotu giełdowego akcji. Oferta publiczna powinna realizować pewne postulaty, aby trafić w zapotrzebowanie inwestorów. Czynnikiem sukcesu publicznej emisji akcji są: zdobycie zaufania inwestorów, źródła popytu, właściwa wielkość i struktura oferty, odpowiednia cena emisyjna i termin sprzedaży.

Prócz akcji, innym instrumentem rynku kapitałowego, który mogą emitować spółki chcąc pozyskać kapitał na rozwój jest obligacja - papier dłużny, w którym emitent stwierdza, że jest dłużnikiem obligatariusza (nabywcy) i zobowiązuje się wobec niego do spełnienia określonego świadczenia. Są to papiery masowego obrotu, występują więc w seriach. W przeciwieństwie do akcji nie dają ich posiadaczowi uprawnień względem emitenta typu współwłasność, dywidenda czy też uczestnictwo w WZA. Emitowane obligacje mogą różnić się w zależności od formy, emitenta, oprocentowania, terminu wykupu, zabezpieczenia oraz praw dodatkowych. Rynek nieskarbowych papierów dłużnych w Polsce charakteryzuje się dynamicznym rozwojem. Od 2005 roku jego wartość wzrosła o ponad 100%. Dla usprawnienia obrotu nieskarbowymi papierami dłużnymi we wrześniu 2009 roku utworzono regulowany rynek obrotu Catalyst. Catalyst prowadzony jest na platformach transakcyjnych GPW. Dedykowany jest zarówno dla inwestorów instytucjonalnych jak i indywidualnych.